

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Debatoplæg til fagligt program : Fagligt landsmøde 25.-26. oktober 1980

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1980

Emne: Partiprogram, partiprogrammer, program

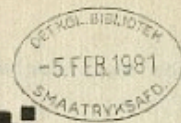
Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

sf219805

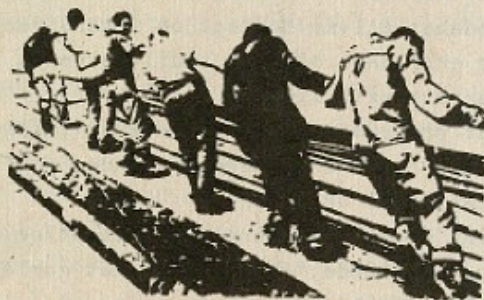

Socialistisk Folkeparti

DET FAGLIGE LANDSUDVALG

DEBATOPLÆG TIL FAGLIGT PROGRAM

Fagligt landsmøde 25.-26. oktober 1980

FORORD

Hvordan skal fagbevægelsen forholde sig til resten af det danske samfund?

Hvad med fagbevægelsen og socialismen?

Hvordan opfatter SF fagbevægelsens rolle under det kapitalistiske samfunds krise?

Hvordan opfatter vi de arbejdsløses situation og muligheder?

Hvordan ønsker SF, fagbevægelsen skal være opbygget for at skabe den størst mulige indflydelse for lønarbejderne?

Hvilke muligheder er der i SF's forslag til virksomhedsdemokrati?

Det er nogle af de mange spørgsmål, der rejses og søges besvaret i 2. udgave af debatoplæg fra SF's faglige Landsudvalg til fagligt program for partiet.

Det er vigtigt at understrege, at der stadig kun er tale om et debatoplæg. Den endelige politiske diskussion og vedtagelse af det faglige program sker på SF's faglige Landsmøde i oktober 1980.

Der er i de forskellige afsnit søgt indarbejdet en del af de ændringsforslag, der er kommet i debatten om det første udkast. Andre ændringsforslag er enten anbragt umiddelbart efter de afsnit, de forholder sig til, eller de er placeret sidst i programudkastet. Det er sket, fordi redaktionsudvalget har fundet, at disse ændringsforslag indeholder så væsentlige ændringer eller præciseringer i forhold til SF's hidtidige faglige politik, at de særskilt må indgå i den videre politiske debat. Skulle nogle af de partikammerater, der har fået deres ændringsforslag indarbejdet, ikke føle sig dækket ind, bedes forslagene fremsendt igen. Baggrunden for, at programudkastet har fået dette foreløbige og ufærdige udseende, er dels at det har været vigtigt for redaktionsudvalget at den faglige programdebat bliver fortsat og intensiveret, dels at SF's faglige medlemmer skal have så stor indflydelse på programmets endelige indhold som overhovedet muligt.

Det er en selvfølge, at programmet skal diskuteres færdigt af SF's faglige medlemmer, men andre faglige kammerater - uden for partiet - er også velkomne til at deltage i debatten.

Når udkastet til fagligt program er gennemdiskuteret og når frem til vedtagelse på SF's faglige landsmøde, afløser det det gamle faglige program, "aktiv for fremskridtet", fra 1973.

Redaktionsudvalget.

Oplæg til revision af SF's faglige program:

1. FAGBEVÆGELSEN OG SAMFUNDET

SF vil arbejde for

- en udbygning af arbejdsmarkedslovgivningen
- genskabelse af fagbevægelsen som kamporganisation

Allerede hverdagens faglige problemer viser, at fagbevægelsen ikke arbejder i et tomrum. Samfundet - dvs. lovgivningsmagten - har lagt visse rammer for dens virke og har gennem anden lovgivning reguleret arbejdsforholdene og forskellige sociale forhold i forbindelse hermed. Man kan nævne lovene om arbejdsretten og mæglinginstitutionen, ferieloven, lærerloven, loven om de erhvervsfaglige grunduddannelser, funktionarloven, arbejdsformidlingsloven, medhjælperloven, arbejdsmiljøloven, arbejdsløshedsloven, dagpengelovgivningen, arbejdsskadeforsikringsloven og tjenestemandloven.

Hvis man ser på alle disse love, er det indlysende, at arbejderne ikke kan være principielt modstandere af enhver lovgivning om arbejdsmarkedets forhold. Næppe nogen lønarbejder drømmer om at få afskaffet arbejdsløsheds- eller arbejdsmiljøloven, men forlanger tværtimod, at fagbevægelsen skal stræbe efter at få dem gjort bedre.

Socialistisk Folkepartis stilling til samfundets - lovgivningsmagtens - indgreb i og regulering af arbejdsforhold er simpelt hen afhængig af de pågældende loves klassepolitiske indhold og sigte.

Samtidig må den del af lovgivningen, som umiddelbart regulerer fagbevægelsens virke, og som i dag lægger snærende bånd om den, enten afskaffes eller ændres i demokratisk retning, så fagbevægelsen kan opnå maksimal slagkraft.

Til afsnittet "Fagbevægelsen og Samfundet" er indkommet følgende ændringsforslag:

Fra SF, Varde, der ønsker følgende tilføjet:

SF's Faglige program tager sit udgangspunkt - som SF's politik i øvrigt - i en erkendelse af de gældende økonomiske magtforhold og den herskende ideologi i folket som helhed og især i arbejderklassen.

Det er karakteristisk for Danmark og for det meste af vesteuropa i øvrigt, at det store flertal blandt arbejderne i det meste af århundredet har bekræftet sig til en samarbejdslinje mellem arbejde og kapital.

I Danmark har dette givet sig særlig stærkt udtryk gennem fagbevægelsens stærke tilknytning til, og ofte underordning under det dominerende arbejderparti, Socialdemokratiet. Adskillige års krise med arbejdsløshed og reallønsstagnation har ikke ændret dette forhold væsentligt. Ganske

vist har der været en del brydninger mellem ledelserne i fagbevægelsen og i Socialdemokratiet, men fagbevægelsens virke bygger fortsat i hovedsagen på en grundlæggende anerkendelse af det gældende økonomiske system. Blandt de socialdemokratiske arbejdere spores en stigende desillusion over opbremsningen i velfærden. Men de betydelige landvindinger for arbejderne, den socialdemokratiske arbejderbevægelse har været med til at skabe - det skal erkendes - har gjort troen på varige løsninger uden grundlæggende ændringer i det økonomiske system, dybt rodfæstet blandt de danske arbejdere.

Vi anerkender derfor ikke generelle teorier om de faglige lederes "forræderi", men mener, at disse i hovedsagen afspejler den dominerende holdning i arbejderklassen.

Det er SF's mål med opstillingen af og kampen for gennemførelsen af dette program at vende desillusionen til en kamp for et andet samfund.

Det er vort mål at overbevise arbejderne og folkets flertal om, at kun en grundlæggende ændring af det økonomiske system kan forbedre livsvilkårene varigt.

Men på vejen hertil er det nødvendigt at fagbevægelsen fjerner sig fra den nuværende linje og bliver en organisation, der aktivt kæmper for socialismen.

Gennemførelsen af SF's faglige program indebærer omskabelsen af fagbevægelsen til en kamporganisation, der sammen med andre basisorganisationer og parlamentariske organer kan kæmpe socialismen igennem.

Fra SF's fagklub i Århus, der ønsker følgende indføjnet i afsnittet:

Traditionelt har der for de ikkebesiddende været 2 kanaler, hvor man har kunnet fremføre krav til det omgivende samfund: partierne og fagbevægelsen. Men indenfor de sidste 10 år er der kommet en ny og vigtig aktør på det politiske marked, nemlig græsrodsbevægelserne (OOA - forbrugerkomiteerne - beboerforeninger etc.).

Vi vil som parti arbejde for et mere omfattende samarbejde fagbevægelsen og græsrodderne imellem, idet et netværk på kryds og tværs vil kunne gavne bevidstgørelsen af lønmodtagerne.

Fagbevægelsen er i de senere år i stigende grad blevet politiseret, idet de har erkendt behovet for at beskæftige sig med andet end lønmæssige forhold. Dette betyder, at fagbevægelsen får målsammenfald med en del af bevægelserne. Ved et udvidet samarbejde fagbevægelsen og bevægelserne imellem kan hinandens ressourcer udnyttes mere effektivt, vel at mærke hvis det sker på begge parter's egne betingelser.

2. FAGBEVÆGELSEN OG SOCIALISMEN

SF vil arbejde for

- afskaffelse af privatkapitalismen
- en retfærdig fordeling af produktionsresultaterne
- en menneskelig tilværelse på arbejdspladserne
- en samfundsnyttig produktion
- indførelse af socialisme på den danske virkeligheds grund

Trods den rigdom, som den tekniske udvikling har bragt os, er det ikke lykkedes at ændre ved fordelingen af rigdommen.

Fagbevægelsens opgave i et kapitalistisk samfund af den type, vi har i Danmark, er at forsvare lønarbejdernes interesser på alle samfundets områder, hvilket er det samme som at kæmpe for et virkeligt økonomisk demokrati og for den størst mulige realløn.

Kampen drejer sig ikke alene om arbejdets pris, lønnen, men også om lønnens købekraft. Derfor må fagbevægelsen også interessere sig for politik i almindelighed. Prisen på boliger, hvad der produceres, produkternes holdbarhed, skattetrykket og dets fordeling på direkte og indirekte skatter m.v. - alt dette er med til at bestemme lønnens købekraft og kan ikke være fagbevægelsen uvedkommende, hvis den skal afværge alle angreb, der sigter på at undergrave lønarbejdernes eksistensgrundlag eller forringe deres realløn.

Dette er imidlertid ikke nok. Kampen skal ikke kun dreje sig om at bevare status quo. Dens mål er også at sikre lønarbejderne en stadig voksende andel af de værdier, som skabes gennem arbejde og produktion.

Broderparten heraf tilegner kapitalisterne sig i form af merværdi.

Men det er hele folket og ikke kun nogle få kapitalister, som gennem samarbejde skaber alle materielle og åndelige værdier. Helt afgørende i den materielle produktionsproces er lønarbejderne. Man kan bare forestille sig, at man skulle undvære dem - så ville al produktion og alt samfundsliv gå i stå. Men hvad ville der ske, hvis aktionærer og andre kapitalister forsvandt? I hvert fald intet til skade for produktion og samfund. Tiden må derfor nu være inde til, at fagbevægelsen med hele sin styrke sætter sine kræfter ind for en ændring af det bestående samfunds karakter. Socialismen og samfundssystemet må sættes på dagsordenen. Tiden er inde til virkeligt gennemgribende samfundsomvæltende reformer - reformer der indebærer en retfærdig fordeling af produktionens resultater - uden kapitalister.

Socialismen kan ikke tilkæmpes alene ad faglig vej. Hertil kræves også en politisk indsats. Fagbevægelsen og arbejderpartierne må arbejde intimt sammen - kun på den måde opnår arbejderklassen sin fulde styrke og bliver i stand til at ændre samfundet fra bund til top.

Vel er "samfundskagen" vokset, men arbejdernes andel er stort set den samme som for 50 år siden. Til gengæld er tempoet, ved hjælp af akkordsystemer og rationalisering, skruet op på et niveau, hvor lønnen slet ikke står mål med indsatsen.

Det er derfor heller ikke SF's mål, at arbejdernes lønandel skal øges ved hjælp af akkordsystemer, men derimod ved indførelse af økonomisk og industrielt demokrati, som overgang til socialistiske produktionsformer. En stor del af arbejderbevægelsens faglige og politiske ledere lever stadig med teorien om en udvikling, der langsomt vil føre os frem mod det socialistiske samfund. På dette grundlag har dansk fagbevægelse placeret sig som samarbejdende partner med kapitalen og har dermed forladt rollen som kamporganisation.

Selv om SF principielt bekender sig til den demokratiske løsning af samfundets problemer, må det også erkendes, at demokratiet ikke findes i produktionslivet, og at udgangspunktet for den faglige aktivitet derfor må blive en anden end det, som det borgerlige demokrati giver os.

Det er derfor nødvendigt, at fagbevægelsen ændrer karakter og kampmetoder. Tilliden mellem medlemmer og ledere er svindende, og navnlig ungdommen synes kritisk overfor den holdning, som arbejderbevægelsen hidtil har indtaget. Det at organisere sig skal ikke blot være en tradition og en arbejdsløshedsforsikring, men virkelig være en trussel mod kapitalens magt.

På samme måde må man inden for den offentlige sektor kæmpe mod sin arbejdsgiver, så længe denne kæmper på kapitalens præmisser.

3. KRISEN OG ARBEJDSLØSHEDSARBEJDET

SF vil arbejde for

- iværksættelse af en alternativ beskæftigelsesplan
- en omfordeling af eksisterende arbejde
- en energipolitik uden atomkraft
- arbejdernes styring af den teknologiske udvikling
- arbejdende og arbejdsløse fælles kamp
- organisering af arbejdsløse indenfor fagbevægelsens rammer
- organisering af arbejdsløse på tværs af faggrænser
- organisering af en landsdækkende arbejdsløshedsbevægelse

Siden begyndelsen af halvfjerdserne har arbejdsløsheden været stigende. Krisen i Danmark og i den kapitalistiske verden iøvrigt er et resultat af den kapitalistiske økonomi.

Det kapitalistiske system er ude i en af sine tilbagevendende kriser, og det medfører manglende profit for nogle virksomheder og øger profitten for andre. Dette sker samtidig med, at den teknologiske udvikling medfø-

rer øgede rationaliseringer. I et kapitalistisk samfundssystem vil hensynet til profitten altid gå forud for alt andet, og kapitalens kriser vil blive forsøgt lagt over på lønarbejderne gennem dårligere lønninger, fyringer m.v.

Derfor er lønarbejdernes vilkår også blevet væsentligt forringet i de senere år.

Den eneste måde, denne tendens kan vendes på, er ved at fagbevægelsen ikke underlægger sig krisen men hele tiden forsøger at tvinge sine egne krav om forbedringer igennem.

Vi kan ikke løse krisen, uden at afskaffe det kapitalistiske samfundssystem, men SF vil, som et ansvarligt arbejderparti, gøre alt for at forsøge at fjerne eller afbøde nogle af krisens værste virkninger.

Netop i en krisetid er det vigtigt, at fagbevægelsen og arbejderpartierne lægger pres på kapitalen og folketinget, for at vi får sat beskæftigelse i gang.

SF vil derfor arbejde for en beskæftigelsesplan, der har et alternativt sigte. Den må skabe større økonomisk og social retfærdighed her i landet og den må understøtte en fornuftig energipolitik uden atomkraft. Samtidig må en alternativ beskæftigelsesplan også sætse på at nedbringe underskuddet på betalingsbalancen og gøre os mere uafhængige af udlandet og især af de lande, vi låner penge af.

Der kan i energisektoren skaffes mange nye arbejdspladser gennem en udbygning af kraftvarmeværker, gennem en udnyttelse af naturgassen i Nordspøen, gennem en serieproduktion af solfangere og vindmøller, og ved at tilskud til isolering udbygges og lægges i faste rammer.

En ny prioritering af det almennyttige byggeri og en effektiv byfornyelse på beboernes betingelser kan også give mange nye arbejdspladser.

Staten må foretage nationaliseringer og oprette virksomheder, der producerer på lige fod med kapitalen.

SF vil arbejde for, at der indføres bedre forhold i den offentlige sektor gennem en forhøjelse af normeringerne på daginstitutionsområdet og plejehjemmene, gennem en udbygning af hjemmehjælpsordningen og gennem ansættelse af yderligere personale indenfor åndssvageforsorgen. Vi vil også arbejde for, at der sker en forbedring af den offentlige service indenfor DSB og Luftvæsenet gennem ansættelser.

Arbejdstiden og arbejdstempoet må ned. En omfordeling af det eksisterende arbejde kan opnås ved forbud mod ikke nødvendigt overarbejde og tvungen afspadsning af alt overarbejde, samt ved udvidelse af ferien for skifteholdsarbejdere og lønarbejdere over 50 år.

Derudover vil SF arbejde for en udvidelse af barselsorloven til 6 måneder - 3 måneder, hvis begge forældre ønsker at få del i orloven, ansættelse af mere personale til arbejdsformidlingen med særligt henblik på

at skaffe beskæftigelse til unge og til kvinder, en udbygning af EFG-uddannelsen, genindførelse af basisårslønnen og fremskaffelse af det nødvendige antal praktikpladser. Adgangsbegrænsningerne til de videregående uddannelser må afskaffes, og der må gives alle unge økonomiske muligheder for at gennemføre en uddannelse, hvis de ønsker det.

Så længe det kapitalistiske samfundssystem eksisterer, vil der også fra kapitalens side blive gjort forsøg på at skabe arbejdsløshed. De arbejdsløse rammes ikke alene gennem en forringelse af deres materielle vilkår. Der bliver også ført en ideologisk kamp, som har til formål at svække de arbejdsløse yderligere. Denne ideologiske kamp består hovedsagelig i, at der bliver ført en hetz mod understøttelsens størrelse, som ifølge arbejdsgiverne skulle være en af grundene til, at de ikke kan få den arbejdskraft, de ønsker. Formålet med hetzen mod de arbejdsløse er at gøre den enkelte ledige yderligere svag ved at få arbejdsløsheden gjort til et individuelt problem. En længere arbejdsløshedsperiode fører for mange til isolation og individualisme, manglende selvtillid og mangel på politisk bevidsthed.

Det er derfor nødvendigt, at der opbygges en stærk arbejdsløshedsbevægelse. Udgangspunktet må på det politiske plan være at få organiseret kampen mod den statslige indkomst- og nedskæringspolitik, der giver øget arbejdsløshed, de manglende beskæftigelsesinitiativer og hulheden i mange af de beskæftigelsesarbejder, der hidtil er blevet iværksat.

Overordnet vil SF arbejde for

- at opstille en alternativ politik mod den af Socialdemokratiet og de borgerlige førte politik. Da der med de nuværende styrkeforhold ikke er store chancer for at få en alternativ politik gennemført, må udgangspunktet i arbejdsløshedsarbejdet blive en forsvarskamp mod den statslige nedskæringspolitik.
- at forsvare de sociale og økonomiske rettigheder for de arbejdsløse, samtidig med, at vi kæmper for forbedringer.

SF vil arbejde for, at det bliver de arbejdsløse og de arbejdende, som går sammen og fører en fælles kamp. Det er for os klart, at der ikke kan føres en kamp for at forbedre de arbejdsløses sociale og økonomiske vilkår udenom fagbevægelsen.

Derfor må der ske en organisering af de arbejdsløse indenfor fagbevægelsens rammer gennem en opbygning af klubber af arbejdsløse i forhold til deres fagforening. Derfor går SF ind for, at de arbejdsløse også bliver organiseret med selvstændig status.

SF vil endvidere arbejde for en organisering af de arbejdsløse på tværs af faggrænser, således at der gennem klubber på lokalt plan etableres centrale arbejdsløshedsudvalg.

Vi vil arbejde for, gennem en organisering på tværs af faggrænserne, at få samlet de ledige på landsplan i en kraftig arbejdsløshedsbevægelse. Det er for SF en forudsætning, at dette sker på de arbejdsløses egen betingelser. Således er det dem, der vælger deres egen ledelse og gennem opbakning fra deres klub lader sig repræsentere på lokalt og centralt plan.

En slagkraftig arbejdsløshedsbevægelse må naturligvis arbejde sammen med de grupper, der kan deltage i arbejdet på de arbejdsløses betingelser.

Et vigtigt led er kampen for, at alle kommer i arbejde. SF vil, som anført, arbejde for, at der bliver sat beskæftigelse i gang. Samtidig skal der kæmpes for at fastholde den nuværende beskæftigelse. Vi vil arbejde for, at indførelse af ny teknologi ikke fortsat skal bruges til rationaliseringer og derigennem til en forøgelse af arbejdsløsheden.

SF kæmper for, at fagbevægelsen rejser krav om, at indførelsen af ny teknologi sker på de ansattes betingelser. Ingen skal kunne fyres på grund af bedre teknologi, men den styrke, en virksomhed får i overskud ved indsættelse af nye maskiner skal indgå i virksomhedens samlede bemanning til forbedringer af den ansattes arbejdsvilkår, nedsat arbejdstid, bedre pauser, mulighed for uddannelse i arbejdstiden betalt af arbejdsgiverne, længere ferier osv.

SF vil endvidere arbejde for, at forskning i teknologi og udvikling af maskiner bliver styret, således at de nye maskiner tilpasses de mennesker, der skal arbejde med dem, og således at forskningen går i retning af mindre energiforbrug til driften af maskinerne.

Til afsnittet "Krisen og Arbejdsløshedsarbejdet" er indkommet følgende ændringsforslag og bemærkninger:

Fra SF's fagklub i Århus, der ønsker følgende tilføjet afsnittet:
Arbejdsdagen ned på 6 timer.

Kampen for 8 timers dagen var arbejderbevægelsens mærkesag i begyndelsen af dette århundrede. I dag bør kampen for foreløbig 6 timers arbejdsdagen være det centrale krav. Det er et afgørende krav, hvis den mange lønarbejdere, automatiseringen er i færd med at efterlade, skal fordeles. Ellers vil en meget stor del af befolkningen blive totalt overflødige i erhvervslivet.

Det er også et centralt krav, hvis kvinder og mænd skal have ligestillet til lønarbejde og være i stand til at bestride det. Kvinderne er generelt hårdest ramt af udstødningen, netop som de i større omfang havde mulighed for at deltage i prestigegivende lønarbejde i kraft af de mange arbejdsbesparende maskiners indtog på kvindernes kønsrollebestemte hjemme-front.

Skal der sikres en reel ligestilling med lige fordeling mellem kønnene af arbejde ude og hjemme, er der ingen vej uden om en arbejdsdag på højst 6 timer. Derfor duer det ikke at lave 30 timers arbejdsuge på f. eks. 4 dage eller forlænge ferierne. Småbørnsforældre, forældre til handicappede og ældre bør sikres ret til endnu kortere arbejdsdag.

Arbejdstempoet skal ned

Det er ikke nok at nedsætte arbejdstiden. Arbejdstidsnedsættelsen har hver eneste gang været fulgt op af rationaliseringer og tempoopskrivninger. Det medfører øget nedslidning, som på trods af øget fritid her og nu, over et livsforløb betyder ødelagt helbred.

Det samme gælder indtjening via produktivitetfremmende lønsystemer, akkord, bonussystemer o. lign. Derfor er det nødvendigt at afskaffe produktivitetfremmende lønsystemer. Det gælder såvel enkeltmandsakkorder, som de noget mere solidariske fællesakkorder. Men selv om akkorder afskaffes, presses tempoet i lige så høj grad op ved hjælp af maskinerne. Når få arbejdere placeres imellem mere og mere automatiserede maskiner presses tempoet og specialiseringen forøges. Det kan bekæmpes ved, at arbejderne anvender tids- og metodestudier i deres egen interesse også over timelønsarbejde. Det er på tide, at fag- og arbejderbevægelsen anvender arbejdstidsstudier til at få nedsat arbejdstempoet med.

Krav om kvalitet og nyttig produktion

Den afgørende - men også vanskeligste - kamp handler om produktionen, ligeså vigtig som retten til at lede og fordele arbejdet, er det hvad vi producerer. Her udspiller sig nemlig den vigtigste del af kampen om reallønnen. Det er jo ikke pengene i sig selv, der betyder noget. Det afgørende må være, hvad man kan købe for sin løn.

Hvis de varige goder, man køber, kan holde dobbelt så længe, gør det ikke så meget, de er 25% dyrere: Reallønnen er faktisk hævet med 75% plus inflation. Hvis yderligere kvaliteten er bedre, er reallønnen yderligere forbedret. Her falder reallønnen og kampen om ressourcerne sammen. En meget stor del af vort ressourceforbrug i den såkaldte "ribe" del af verden, skyldes i virkeligheden sløsen med ressourcer. Derfor må fagbevægelsen slå for retten til at gøre nytte. Ikke beskæftigelse for enhver pris. Vi skal ikke anerkende, at det eneste, det drejer sig om, er hurtigt omsætning. Arbejderne er på en gang producenter og forbrugere og den vigtigste kamp er for holdbarhed, kvalitet, nytte, reparationer og genbrug. Hvis fagbevægelsen gennemtrumfer at lignende krav stilles til importvarer, er vi yderligere på vej ud af den onde cirkel.

Derudover bemærker udvalget for tjenestemænd og funktionærer under Det faglige Landsudvalg, at det forslag, der findes i afsnittet om barselsorlov, nøjere må koordineres med SF's familiepøolitik.

4. FAGBEVÆGELSENS STRUKTUR

SF vil arbejde for

- en demokratisering af fagbevægelsen
- direkte forhandlingsret på lokalt plan
- industriforbund

Den demokratisering af arbejdspladserne, som SF lægger op til med sit forslag om arbejdspladسدemokrati, er i klar modstrid med den måde, fagbevægelsen fungerer på, idet den centrale opbygning af fagbevægelsen betyder, at arbejdspladserne er blevet lammet og sat under administration, hvilket igen har medført en næsten katastrofal passivitet blandt medlemmerne og en fremmedgørelse i forholdet til deres egne organisationer.

Samtidig har det samarbejde, som fagbevægelsens top har udviklet i forholdet til Dansk Arbejdsgiverforening og statsmagten, medvirket til at tilsløre de reelle modsætningsforhold, som der er mellem lønarbejdere og kapitalejere. Dansk fagbevægelse har også deponeret sin politiske handlingskraft ved at binde sig eensidigt til et enkelt politisk parti.

I kampen for at udvikle en demokratisk og slagkraftig fagbevægelse er den nuværende opbygning den første og største hindring. Kravet om en demokratisering af fagbevægelsen har som mål at skabe en aktiv, socialistisk bevidst medlemsmasse. Radikale strukturændringer er nødvendige for at modvirke medlemmernes passive holdning og fremmedgørelse overfor egne organisationer.

SF vil arbejde for, at der bliver en kortere og bedre forbindelse mellem top og bund i fagbevægelsen og derfor skal det grundlæggende princip for nydannelser på det organisatoriske område være, en decentralisering i toppen og lokal centralisering. Der skal være direkte valg til alle topposter i LO og i de enkelte forbund.

De nuværende mange forbund må afløses af industriforbund, hvor hvert forbund opbygges efter følgende hovedprincipper:

1. Samtlige lønarbejdere på en arbejdsplads skal være medlem af samme klub og være tilsluttet samme forbund.
2. Klubben hører direkte under den fagforening, som det pågældende industriforbund har i det pågældende geografiske område.
3. Industriforbundet samler alle distriktsfagforeninger og er landsdækkende.
4. Industriforbundene samarbejder gennem en landsorganisation.

I alle vægled gennemføres urafstemningsprincippet.

På det lokale plan, på arbejdspladserne, må klubberne have forhandlingsret omkring de specielle krav og selv forhandle dem direkte med arbejdsgiveren, eventuelt med bistand fra fagforeningen.

De generelle krav derimod sendes videre til fagforeningen, hvor de samarbejdes med de øvrige arbejdspladsers generelle krav. Derefter sendes kravene til de landsdækkende industriforbund, som forhandler dem med den modstående arbejdsgiverforening. Kan der ikke opnås enighed varsles der strejke for alle forbundets medlemmer. Bliver man enige om de generelle krav sendes de tilbage til klubberne, hvor de indgår som færdigforhandlede spørgsmål i de lokale forhandlinger om de specielle krav. Hvis en klub ikke bliver enig med arbejdsgiveren om de specielle krav, varsles der strejke overfor den pågældende arbejdsgiver. Ved enighed om overenskomsten underskrives den af fagforeningen, evt. af forbundet. Klubben vedtager suverænt sine samarbejdsformer i forhold til arbejdsgiveren, ligesom de er suveræne med hensyn til, hvordan klubberne opbygges organisatorisk.

Ud over disse magtbeføjelser om egne overenskomster, skal klubben styrkes ved indførelse af Virksomhedsdemokrati.

Distriktfagforeningernes opgaver skal primært være at bistå klubberne ved overenskomstforhandlingerne, at koordinere samarbejdet klubberne imellem og medvirke til løsning af konfliktproblemer. Her udover har fagforeningen en lang række opgaver om informationsvirksomhed, oplysnings- og uddannelsesvirksomhed, konferencevirksomhed m.v., A-kasse og anvisning.

Industriforbundets opgaver er at forhandle de generelle krav. Hertil kan komme helt specielle overenskomster og aftaler. Forbundet skal derudover drive central skolingsvirksomhed og være i stand til at tilbyde fagforeninger og klubber specialistbistand på en lang række områder. Forbundet skal sikre, at de faglige og politiske interesser varetages ved udadvendt virksomhed.

Landsorganisationen består af industriforbundene. LO's opgaver skal være af koordinerende art, f.eks. ved overførsel af økonomiske midler fra forbund til forbund i konflikttilfælde. Her udover kan landsorganisationen pålægges serviceprægede opgaver.

Det er SF's standpunkt, at vi ikke kan medvirke til handlinger, der svækker fagbevægelsens styrke. Vi deler derfor ikke opfattelse med de kræfter, der både indenfor og udenfor fagbevægelsen søger destruktive løsninger på den krise, som alle erkender er tilstede.

Derimod vil SF arbejde for, at dansk fagbevægelse bliver styrket i kampen for stadig at opnå bedre livsvilkår for medlemmerne. Vi ønsker strukturændringer gennemført til gavn for medlemmerne. Dansk fagbevægelse skal være en kamporganisation, og hvis man ikke ændrer strukturen bliver snakken om demokratisering bare til fromme ønsker og mundsveir. Dansk fagbevægelse skal yde sit bidrag til en socialistisk omformning af vort samfund.

Til afsnittet "Fagbevægelsens Struktur" er indkommet følgende ændringsforslag:

Fra udvalget for tjenestemand og funktionærer under Det faglige Landsudvalg:

Det 8. industriforbund for offentligt ansatte deles ind i 3 forbund for henholdsvis primærkommuner, amtskommuner og staten. Endvidere oprettes et industriforbund for liberale erhverv, herunder banker, sparekasser og forsikringsselskaber.

5. VIRKSOMHEDSDEMOKRATI - INDUSTRIELT OG ØKONOMISK DEMOKRATI

SF vil arbejde for

- at arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet ophører
- arbejdspladسدemokrati
- økonomisk demokrati
- kapitalstyring

Et virkeligt økonomisk demokrati forudsætter, at den private ejendomsret til produktionsmidlerne ophæves, og at der indføres nærdemokrati.

Kort sagt socialisme.

SF's mål er et socialistisk Danmark. Dette mål når vi ikke fra den ene dag til den anden. Der er en vej, der må betrædes, for at vi kan nå frem til målet, og vejen må betrædes af folkeflertallet. En demokratisk reform af det økonomiske liv er en del af denne vej, men vi forveksler den ikke med selve målet. En demokratisering af det kapitalistiske erhvervsliv er kun en begyndelse på vejen til socialismen og må udformes som et angreb på den kapitalistiske struktur. Formålet er at give arbejderklassen en bedre magtposition, end den har i dag.

Derfor vil SF arbejde ud fra de krav, der i dag stilles på arbejdspladserne, først og fremmest kravet om at få indflydelse på egen arbejds-situation, miljø og sikkerhed, men også kravet om at få økonomisk og politisk indflydelse på virksomhederne. Magtpositionen skal være sammensat af to væsentlige faktorer, arbejdspladسدemokrati og økonomisk demokrati, der ikke kan skilles ad, men hvis indbyrdes status overfor hinanden ikke er tilfældig eller ligegyldig.

En demokratisering af retten til at lede og fordele arbejdet må betyde arbejdernes vetoret i alle væsentlige spørgsmål. Endvidere må demokratiseringen betyde, at alle lønarbejdere inddrages i de politiske beslutninger om ledelsen af virksomhederne.

Arbejdspladسدemokratiet skal udøves gennem et lønarbejdervalgt virksomhedsråd, der vælges for to år. Dette virksomhedsråd kan med øjeblikkelig varsel afsattes af et flertal af de ansatte. Det skal bestå af repræsentanter for samtlige faggrupper i den pågældende virksomhed eller institution. Alle medarbejdere, der bliver valgt ind i virksomhedsråd

skal være beskyttet på lige fod med tillidsrepræsentanter og sikkerhedsrepræsentanter.

Den dispositionsret, der her er skitseret, skal ikke tilkøbes af de ansatte og skal ikke være afhængig af nogen ejendomsret.

Men selv om vi får gennemført arbejdspladsdemokrati, er dette ikke tilstrækkeligt. Selv om lønarbejderne er med til at bestemme over egne arbejdsforhold, er der ingen garanti for, at arbejdspladsen ikke med ét bliver solgt, eller den langsomt bliver slagtet eller pludselig nedlagt. En sådan garanti opnår vi først i et socialistisk samfund, men gennem en kollektiv overtagelse af dele af ejendomsretten til en virksomhed kan opnås nogen sikkerhed. Derfor er en kollektiv lønarbejderovertagelse af dele af merværdien i virksomhederne nødvendig sideløbende med indførelsen af arbejdspladsdemokrati.

Derfor vil SF arbejde for lønarbejderandel i værditilvæksten og oprettelse af en lønarbejderstyret fond. Midlerne tilvejebringes ved, at alle private virksomheder årligt overfører mindst 3% af værditilvæksten til lønarbejderne som disses kollektive ejendom. Værditilvæksten er forskellen mellem det, virksomheden sælger for, og det den køber for. Den årlige overførelse af de 3% af værditilvæksten fordeles med 1% til lønarbejderfonden, mens de 2% bliver stående i virksomheden som ansvarlig lønarbejderkapital repræsenteret af virksomhedsrådet.

Lønarbejderfonden skal ledes efter princippet om det samfundsmæssige behov, hvor der tages hensyn til beskæftigelse, arbejdsmiljø, løn- og arbejdsforhold, ressourceforbrug, valutabalace, samt produktionens afsættelighed og jævnlighed for samfundet. Fonden skal ud fra dette princip gå ind i oprettelse af nye virksomheder og kunne overtage virksomheder, som nedlægges, hvis de er nyttige ud fra et samfundsmæssigt behov.

Lønarbejderfonden ledes af et repræsentantskab, som skal være sammensat ud fra geografiske og branchemæssige hensyn. Dette repræsentantskab vælges regionalt ved urafstemning blandt samtlige ansatte i offentlige og private virksomheder og institutioner samt blandt arbejdsløse tilmeldt arbejdsformidlingen. Et flertal af repræsentantskabet skal være medlem af virksomhedsråd, og alle skal nyde beskyttelse som tillidsrepræsentanter. Lønarbejderfonden skal have forkøbsret ved udvidelser af private virksomheders egenkapital og ved salg af virksomheder. Udbyttet af lønarbejderkapitalen - både den, der automatisk bliver stående, og den, der placeres fra lønarbejderfonden - tilskrives fonden som samtlige lønarbejders kollektive ejendom.

En kollektiv overdragelse af dele af ejendomsretten til en virksomhed kan besvares af kapitalisterne ved, at de fører kapital ud af landet eller ved, at de anvender den kapital, de råder over, til spekulations-

forretninger, fordi de kan tjene mere på den måde.

Derfor vil SF arbejde for, at kapitalens frie bevægelighed tøjles, således at kapitalfordelingen sker efter en samfundsplan. Samtidig kan en sådan nydannelse bruges til at indføre et bredere lønsomhedsbegreb end det snævre kapitalistiske. For eksempel skal beskæftigelse, tryghed, miljøbeskyttelse og ressourceforbrug veje lige så tungt som spørgsmålet om overskud.

Folketinget skal fastlægge hovedretningslinjerne for fordelingen af kapitalressourcerne, idet folketinget indsætter et flertal af repræsentanter i pengeinstitutters og forsikringsselskabers bestyrelser. Disse repræsentantskaber skal varetage følgende:

en afbalancering af de enkelte erhvervssektorer og mellem hjemmemarkeds- og eksporterhverv,

en egns- og landsplanlægning, der skal tilgodese miljø- beskæftigelse- produktions- og ligeretshensyn,

oprettelse af nye virksomheder, udvikling af nye produkter og en tilrettelæggelse af produktionen, så den sikrer den bedst mulige udnyttelse af ressourcerne

forbedringer af de ansattes løn- og arbejdsforhold.

Folketinget skal idøvrikt følge udviklingen gennem et udvalg, der skal have samme myndighed, som finansudvalget har overfor statens anvendelse af kapital.

Endelig skal Nationalbanken være en statsbank med direkte ansvar overfor folketinget.

SF mener, at forslaget om virksomhedsdemokrati skal diskuteres igennem på arbejdspladserne, så lønarbejderne kan være med til at bestemme, hvordan en demokratisering af deres arbejdsplads skal foregå. Det er centralt i forslaget, at det for at få reel magt bag sig, skal være accepteret og fremsat af lønarbejderne landet over.

SF vil arbejde for virksomhedsdemokrati som en magtposition i kampen for et socialistisk samfund.

Til afsnittet "Virksomhedsdemokrati - Industrielt og Økonomisk Demokrati" er indkommet følgende kommentarer:

Fra udvalget for tjenestemænd og funktionærer under det faglige Landsudvalg:

For at afsnittet kan have gyldighed for offentligt ansatte, må VD indføres i den offentlige sektor.

6. OVERENSKOMSTERNE

SF vil arbejde for

- fuld dyrtidsdækning
- reel ligeløn for mænd og kvinder
- bevægeligt lønsystem for alle

De gentagne indgreb fra statsmagtens side i den frie forhandlingsret og den måde, overenskomsterne forhandles og afsluttes på i øvrigt, har gjort det klart, at en gennemgribende ændring og fornyelse af overenskomstsystemet er nødvendig, hvis fagbevægelsen skal opnå mere tilfredsstillende resultater.

SF vil arbejde for ændringer i overenskomstsystemet i henhold til vort forslag om strukturændringer i fagbevægelsen med en udstrakt forhandlingsret til klubberne på arbejdspladsen og indførelse af industriforbund.

Udover de direkte indgreb i overenskomstafslutninger vil lovgivningsmagten altid være tredje part i en overenskomstforhandling, fordi den til hver en tid kan udhule opnåede resultater gennem lovgivning, f.eks. ved udskrivning af højere skatter og afgifter. En sikring mod en sådan udhuling kan opnås gennem en genforhandlingsret. Samtidig bør også indføres et bevægeligt lønsystem for alle, idet det gældende normallønssystem er en uretfærdighed.

I 1976 indførte folketinget en lov om lige løn for mænd og kvinder. Det betyder, at mænd og kvinder på samme arbejdsplads skal have lige løn for det samme arbejde. Der er her tale om formel ligeløn. SF vil arbejde for reel ligeløn for alle for samme arbejde, ligesom vi vil arbejde for, at alle har lige muligheder uanset køn på arbejdsmarkedet.

Formålet med dyrtidsreguleringen er at sikre lønarbejderne en kompensation for stedfundne prisstigninger. Den nuværende dyrtidsordning er langt fra dækkende og SF vil arbejde for fuld dyrtidsdækning og modarbejde alle former for indgreb i dyrtidsreguleringen.

Til afsnittet "Overenskomsterne" er indkommet følgende ændringsforslag:

Fra Udvalget for tjenestemænd og funktionærer under Det faglige Landsudvalg.

Der tilføjes, at SF vil arbejde for 100% taktregulering for tjenestemænd.

Derudover er fremkommet et forslag fra Dan Kehlet, Århus svt partiforening. Forslaget kan indføres i flere forskellige afsnit - bl.a. afsnittet om overenskomsterne. Redaktionsudvalget har derfor valgt at bringe forslaget sidst i dette hæfte.

7. TILLIDSREPRÆSENTANTEN

SF vil arbejde for

- effektiv tillidsmandsbeskyttelse
- bedre tillidsmandsuddannelse
- den fornødne frihed til fagligt arbejde

En reform af tillidsmandsreglerne er fortsat en nødvendighed, for at arbejdskøber og tillidsrepræsentanter kan mødes som ligemand. Gennem årene har arbejdskøberparten altid kunnet frigøre sig for "uønskede" tillidsrepræsentanter - selv om de derved begik nok så mange brud på overenskomsterne. Altid formåede de at få arbejdsretten til at være dem følgagtige, og selv om arbejdskøberen ofte må erkende mange uberettigede afskedigelser af tillidsrepræsentanter har de altid kunnet betale sig fra disse afskedigelser. Aldrig er de blevet tvunget til at genantage en afskediget tillidsrepræsentant. Her er en åbenbar brist i vores faglige retssystem, som må rettes.

SF vil arbejde for, at den mest effektive tillidsmandsbeskyttelse gennemføres gennem revision af de kollektive overenskomster. Disse regler må gå ud på følgende:

Arbejderne skal have mulighed for - uden indflydelse fra arbejdskøbere eller organisationer - frit at kunne vælge tillidsrepræsentanter. Så snart en tillidsrepræsentant er valgt, skal det kun være kolleger, der kan afsætte vedkommende. Tillidsrepræsentanten må ikke kunne afskediges, kun i tilfælde af virksomhedslukning.

Det samme skal naturligvis gælde for tillidsrepræsentantens stedfortræder og for sikkerhedsrepræsentanter.

Tillidsrepræsentanten skal have den fornødne frihed til at kunne opfylde sine pligter. En tillidsrepræsentant, der repræsenterer over 100 ansatte, skal være fritaget for manuelt arbejde, også selv om firmaet er opdelt i flere afdelinger inden for samme geografiske område.

Tillidsrepræsentanten skal aflønnes af arbejdskøberen uden løntab når vedkommende i arbejdstiden deltager i forhandlinger, møglinger eller faglige kurser og oplysningsvirksomhed. Dette skal ikke berøre tillidsrepræsentantens anciennitet. I forhandlinger udover normal arbejdstid betales overarbejdsbetaling.

Tillidsrepræsentanter og fagligt interesserede lønarbejdere skal kunne komme på tillidsmandsskoler, som administreres af fagbevægelsen men bekostes af det offentlige og arbejdskøberne.

De af lønarbejderne valgte bestyrelsesmedlemmer i aktieselskaber samt disses suppleanter skal sikres den samme beskyttelse, som er gældende for tillidsrepræsentanter.

Disse forslag til forbedrede regler for tillidsrepræsentanterne bør

indgå som mindstekrav i overenskomsterne mellem forbundene og arbejdskøberne.

Til afsnittet "Tillidsrepræsentanten" er indkommet følgende ændringsforslag:

Fra Knud Johnsen, SF Østerbro, der foreslår, at følgende indføres;
Der skal sikres frihed til udøvelse af borgerligt ombud, og der skal gives fuld dækning for løntab.

Fra Udvalget for tjenestemænd og funktionærer under Det faglige Landsudvalg, der foreslår følgende:

Følgende sætning SLETTES: " En tillidsrepræsentant, der repræsenterer over 100 ansatte, skal være fritaget for manuelt arbejde, også selv om firmaet er opdelt i flere afdelinger inden for samme geografiske område"

Følgende TILFØJES: " Honorarer, der tilfalder tillidsrepræsentanter i forbindelse med tillidshverv (f.eks. bestyrelsesposter) tilfalder fagforeningen, der så honorerer tillidsrepræsentanten for tabt arbejdsfortjeneste".

8. ARBEJDSMARKEDETS RETSPEGLER

SF vil arbejde for

- Arbejdsrettens afskaffelse
- Arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet fiernet
- Demokratisering af næglingsloven
- nye afstemningsregler og afskaffelse af sammenkædninden.

Loven om arbejdsretten: Denne lovgivning har gennem årene, med rette, været udsat for hård kritik fra fagbevægelsens side. Loven er et levn fra fortiden, skabt for at sikre arbejdskøbernes rådighedsret over arbejde og kapital. Rettens kendelser gennem snart 70 år har skabt et retsgrundlag, som kun tjener det ene formål - at forsvare kapitalens interesser.

Selv om vi i 1973 fik en revision af lov om arbejdsretten, som tillod kortvarige arbejdsnedlæggelser uden pådømmelse i arbejdsretten og uden idømmelse af bod - har dog den sidste tid klart vist, at de forventede fremskridt - med en større forståelse for årsagerne til konflikters opståen, og et heraf følgende nyt og retfærdigere retsgrundlag - er totalt udeblevet og arbejdsretten fortsætter stort set med at behandle brud på overenskomsterne efter det gamle retsgrundlag, således som det var sædvane før lovændringerne i 1973.

Derfor må SF vende sig imod arbejdsretten som en udenkratisk, utidssva-

rende og arbejderfjendsk institution, som SF af al kraft vil arbejde for bliver afskaffet, og vi vil bruge hele vor politiske og faglige kraft for at dette mål snarest muligt opfyldes.

Spørgsmålet om behandling af brud på indgåede overenskomster - overenskomststridige handlinger - bør efter SF's opfattelse ske ved direkte forhandling parterne imellem. Opnås ikke enighed gennem sådanne forhandlinger bød der ved hjælp af voldgiftsregler, aftalt i de kollektive overenskomster, kunne findes endelige løsninger på sådanne problemer.

Loven om mægling i arbejdsstridigheder: Gang på gang, når fagbevægelsen ved en overenskomstfornyelse har følt, at man ikke har opnået et for medlemmerne gunstigt resultat, og derfor er begyndt at tale om at sætte styrke ind, er forligsmandsloven taget i anvendelse.

SF peger i den forbindelse på den hæmning, loven har givet fagbevægelsen Ved hjælp af en række manipulationer: sammenkædnings- og afstemningsregler samt den ret, forligsmanden har til at udsætte varslede strejker.

SF foreslår derfor en revision af loven efter følgende hovedsynspunkter: - Samtlige bestemmelser i loven, som giver forligsmanden ret til at udsætte iværksættelsen af varslede konflikter, skal inddrages. Det må helt naturligt være de implicerede parter selv, som må afgøre, om det er eller kan være hensigtsmæssigt at udsætte en varslet konflikt.

- Sammenkædningsreglerne skal fjernes, og de i loven fastsatte afstemningsregler bør omarbejdes i mere demokratisk retning. SF ønsker, at disse regler aftales mellem de enkelte forbund.

Til afsnittet "Arbejdsmarkedets retsregler" er indkommet følgende kommentarer:

Fra Udvalget for tjenestemand og funktionærer under Det faglige Landsudvalg:

Afsnittet bør være gældende for alle arbejdstagere, herunder også tjenestemand og funktionærer.

Derudover er der fremkommet forslag fra Dan Kehlet, Århus syd partiforening. Forslaget kan indføres i flere afsnit - bl.a. afsnittet om arbejdsmarkedets retsregler. Redaktionsudvalget har derfor valgt at bringe forslaget sidst i dette hefte.

9. KONFLIKTER OG STREJKESTØTTEARBEJDE

SF vil arbejde for

- at fagbevægelsen stiller sig i spidsen ved faglige aktioner
- at der bliver rejst en debat i fagbevægelsen om effektive midler herunder

- at repræsentanter for organisationer nægter at opfordre medlemmerne til at genoptage arbejdet
- at de nægter at møde i arbejdsretten
- at der gives åben støtte til strejkende arbejdere

I den nuværende situation, hvor fagforeningerne og forbundene ikke yder den nødvendige økonomiske og moralske støtte til arbejdere, der er ude i konflikt, må der etableres et omfattende strejkestøtteamarbejde, for at de overenskomststridige strejker, der finder sted, ikke skal stoppe på grund af mangel på økonomisk og moralsk støtte. SF mener, at netop i den nuværende situation med gentagne statsindgreb i overenskomsterne, må alle kræfter bruges på at støtte de arbejdskampe, der bliver en følge af indgrebene.

Når sådanne arbejdskampe bliver fremprovokeret, vil den mest hensigtsmæssige måde at støtte strejker på være, at organisere en strejkestøttekomite med den snævrere mulige kontakt til fagforeninger og arbejdspladser og om muligt, hvis det viser sig nødvendigt, udvikle støtteamarbejdet i landsmålestok. Det gælder om at fastholde fagbevægelsen på sit solidariske ansvar overfor arbejdere, der er tvunget ud i en kamp.

Derfor anser SF ikke permanente støttekomiteer for at være den bedste form at udvikle støtteamarbejdet på, idet det nemt kan blive en sovepude eller undskyldning for fagbevægelsen til ikke at gå aktivt ind i støtteamarbejdet. Det skal ikke udelukkes, at lokale permanente komiteer kan spille en positiv rolle i støtteamarbejdet, der hvor lokale forhold måtte tale herfor, eller der, hvor det ikke har været muligt at organisere brede, faglige støttekomiteer.

Derfor opfordrer SF til, at strejkestøttekomiteer oprettes fra konflikt til konflikt, men det må altid være forudsætningen, at støtten til aktionerende arbejdere ydes på de strejkendes betingelser.

Alt strejkestøtteamarbejde må som langsigtet mål have, at det bliver fagforeningerne, der støtter. Derfor støtter SF også initiativer indenfor de enkelte forbunds rammer, som har til hensigt at støtte aktionerende arbejdere, såsom Tillidsmandsringen. Det vil altid være en styrke for strejkende arbejdere, at fagbevægelsen stiller sig i spidsen for at føre en strejke til sejr og det må være medlemmernes afgørelse, hvilke midler der skal tages i brug. SF skal opfordre til, at man rejser en debat på generalforsamlinger, i klubber og fagforeninger om effektive midler og herunder arbejde for:

- at repræsentanter for de strejkendes organisationer skal nægte at opfordre deres medlemmer til at genoptage arbejdet, - at repræsentanter for de strejkendes organisationer nægter at møde frem i arbejdsretten, når konflikter behandles - samt at organisationerne skal give åben støt-

te til de strejkende ud fra, hvad der er nødvendigt for at føre en kamp til sejr, og ikke ud fra, hvad de arbejdsretlige regler tillader.

Følgende kommentarer er indkommet til afsnittet "Konflikter og Strejkestøttearbejde":

Fra Udvalget for tjenestemænd og funktionærer under Det faglige Landsudvalg:

Afsnittet bør være gældende for alle arbejdstagere, herunder også tjenestemænd og funktionærer.

10. ARBEJDSMILJØ OG SIKKERHED

SF vil arbejde for

- bedre beskyttelse af sikkerhedsrepræsentanter
- ret til at aktionere mod dårlige arbejdsmiljøforhold
- forbud mod produktivitetfremmende lønsystemer
- forbud mod anvendelse af alle sundhedsfarlige stoffer
- bedre tryghedsbestemmelser ved arbejdsulykker
- arbejdsmiljølovgivning for alle grupper i samfundet

I juli 1977 afløstes den gamle lov om arbejderbeskyttelse af en ny lov om arbejdsmiljø. Denne lov er en forenkling af de tre tidligere love om arbejderbeskyttelse og lov om børn og unge menneskers arbejde.

Loven er en rammelov, som bemyndiger ministeren til på en lang række områder at udstede bestemmelser og regelsæt om så at sige alt indenfor sikkerheds og miljøspørgsmål på arbejdspladserne.

Lovens formål er, som det er beskrevet i §1: "at skabe et sikkert og sundt arbejdsmiljø, der til hver en tid er i overensstemmelse med den tekniske og sociale udvikling i samfundet, samt at skabe grundlag for, at virksomhederne selv kan løse sikkerheds- og sundhedsspørgsmål med vejledning fra arbejdsmarkedets organisationer og vejledning og kontrol fra arbejdstilsynet". Det er således arbejdsministerens pligt, med loven som værktøj, trods sabotage fra arbejdskøbernes side, at sikre at lovens intentioner føres ud i livet.

Man skal nok ikke nære for store forventninger til, at den nye lov vil medføre større forbedringer i arbejdsmiljøet lige med det samme, selv om det skal erkendes, at oprettelsen af det nye arbejdsmiljøinstitut, udvidelsen af arbejderbeskyttelsesfondet og gennemførelse af bedriftssundhedstjenesten hører til de positive sider af den nye lov.

Stadigvæk mangler der meget, som skal rettes:

Arbejdstilsynet er endnu for svagt udviklet med for lidt mandskab til at

kunne klare tilsynsarbejdet effektivt.

Spørgsmålet om godkendelse af nye kemiske stoffer, som i stort tal tages i anvendelse i produktionsprocesserne på utallige områder er især af sundhedsmæssige grunde meget vigtigt. Et krav om positivlister er ikke inddekommet endnu, ej heller kravet om, at alle stoffer skal forhåndspodkendes før ibrugtagning er blevet gennemført.

I tidens løb er der flere eksempler på, hvor langsommeligt og hensynsløst de besluttende myndigheder arbejder trods det, at der i henhold til loven kan forlanges, at den, der fremstiller eller importerer stoffer, skal komme med fyldige oplysninger og deklARATIONER over stoffers indhold og virkninger, og om disse stoffer kan have indflydelse på sikkerhed og sundhed.

Kravet om forbud mod produktivitetsfremmende og sundhedsnedbrydende lønssystemer er blevet totalt tilsidesat - akkordarbejde tolereres fortsat, unødvendigt skifteholdsarbejde bibeholdes, ja muligheder for udvikelse heraf er endog tilstede. Sikkerhedsorganisationen er uændret med alle dens fejl og mangler. Sikkerhedsrepræsentanterne har endnu ikke opnået samme sikkerhed i ansættelsen som tillidsrepræsentanten. SF støtter derfor følgende krav:

1. Ret til arbejdsnedlæggelse på arbejdsmiljøspørgsmål: Kan arbejdskøberen ikke bevise, at arbejdsmiljøet på virksomheden er ufarligt, skal det være enhver arbejders ret at nægte at arbejde.

2. Betalt møderet i arbejdstiden for sikkerhedsrepræsentanter og arbejdere: Det skal være enhver arbejders og sikkerhedsrepræsentants ret at kunne holde møder i arbejdstiden om arbejdsmiljø og sikkerhedsproblemer uden at skulle sætte penge til eller blive indklæbet for arbejdsretten.

3. Fagforeningsrepræsentanternes frie adgang til arbejdspladserne: Fagforeningsrepræsentanterne skal have fri adgang til arbejdspladserne. Dette vil muliggøre oprettelse af sikkerhedspatruljer indenfor industrien, svarende til dem, der er oprettet indenfor buse- og anlægsområdet. Også lovens bestemmelser om indførelse af en bedriftssundhedstjeneste er nu trådt i kraft og skal virkeliggøres. På dette område er der problemer og spørgsmål, som ei heller er blevet tilfredsstillende løst og som bør løses ved en kommende lovrevision. Disse spørgsmål er:

1. Arbejdernes ret til gennem deres klubber eller fagforeninger at ansætte og afskedige personale i bedriftssundhedstjenesten.

2. Bedriftssundhedstjenesten sikres fuld adgang til oplysninger om stoffer, materiale og processer, der anvendes på virksomheden.

3. Bedriftssundhedstjenesten får ret til at gribe ind overfor sundhedsfarlig produktion og den samme ret gives sikkerhedsrepræsentanten i virksomheden.

4. Bedriftssundhedstjenesten pålægges pligt til at give fuld oplysning

om resultater af lægelige undersøgelser til arbejderne og deres faglige organisationer, for så vidt angår oplysninger om enkeltpersoner dog kun efter samtykke fra de pågældende.

5. Bedriftssundhedstjenesten pålægges pligt til at give fuld oplysning om sundhedsfarer på virksomheden til arbejderne og deres faglige organisationer.

6. Arbejderne sikres garanti for, at undersøgelsesresultaterne om den enkelte arbejder ikke går videre til arbejdskøberen.

Endelig skal nævnes, at ulykkesforsikringsloven den 1. april 1978 er blevet afløst af en ny lov - Arbejdsskadeforsikringsloven. Problemerne er ikke blevet løst tilfredsstillende med den nye lov - fortsat er det en besværlig sag at gennemføre en arbejdsskadeerstatningssag overfor forsikringsselskaberne, og sikringsstyrelsen har ikke koncist opstillet liste over de sygdomme, arbejderne kan pådrage sig i erhvervslivet under dårlige arbejdsmiljøbetingelser, som er nok så almindelige i dagens Danmark.

Det er en kendsgerning, at på arbejdsmiljø-, sikkerheds- og arbejdsskadeerstatningsområderne går udviklingen uhyre langsomt. Skal der komme mere gang i en bedre udvikling, sker dette kun gennem faglig aktivitet og faglig kamp.

SF vil af al kraft støtte de kræfter, som vil kæmpe for sikkerhed, tryghed og et bedre arbejdsmiljø. Vi er dog klar over, at så længe profitmotivet eksisterer i produktionsprocessen opnår vi ikke ideelle tilstande - kun et andet samfund - uden udbytning - kan give os disse.

Følgende ændringsforslag er indkommet til afsnittet "Arbejdsmiljø og Sikkerhed":

Fremsat på Faglig Landsmøde 1979: Holddriftsarbejde skal foregå i mindst 4-holdsskift.

Fra Jørgen H. Pedersen SF Odense:

Til punkt 10 tilføjes et nyt afsnit:

Det må kræves at statens støtte til udvikling af nye produkter og til udvikling af nye produktionsprocesser ikke ensidigt gives til arbejdsgivernes fordel. Det må således kræves, at procesudviklingsprojekter kun støttes, såfremt projekterne indebærer et arbejde med forbedringer af vilkårene for de mennesker, der skal betjene de nye maskiner og processer. Forud for bevilling af støtte til udvikling af nye produkter må der ske en vurdering af det samfundsnyttige i produktionen. Det kan ikke være statens opgave at støtte papnaseindustrier, og at støtte projekter som øger samfundets vanskeligheder med ressourceforbrug, valutabalace og arbejdsløshed.

Den offentlige erhvervsstøtte må omlægges, så den tjener oprettelse af

arbejdspladser og en samfundsgavnlig produktion. Staten skal benytte erhvervsstøtteordningen som et redskab til styring af erhvervsudviklingen. Der må skaffes flere midler til arbejdsmiljøforskning og forskning i arbejdsløshedens konsekvenser. Denne forskning er blevet forsømt i mange år, og oprettelsen af det nye arbejdsmiljøinstitut og arbejdsmiljøfonden er utilstrækkelige til at rette op på tingene. Fagbevægelsen og arbejdspladserne skal have mulighed for at få forskerbistand til undersøgelser af deres arbejdsmiljø.

11. ARBEJDSFORMIDLINGEN

SF vil arbejde for

- kontrol og anvisning tilbage til fagbevægelsen
- fuld erstatning ved arbejdsløshed
- retten til at afvise anvist arbejde, der medfører bopælsflytning og skifteholdsarbejde.

Da den sidste reform af loven om dagpenge blev vedtaget i 1979, viste den desværre store tilbageskridt for de arbejdsløse. Derfor er kravet om, at arbejdsformidlingen skal tilbageføres til fagforeningerne stadig et dagsaktuelt krav. Kun gennem fagforeningens arbejdsformidler kan man sikre, at den rette kvinde/mand får det rette job. Arbejdsformidlingen må således overtages af fagforeningerne - således at forstå, at lønarbejdernes organisationer udpeger det personale i arbejdsformidlingen der udfører den egentlige formidling. Indtil da må det kræves, at kandidaterne til stillingerne som arbejdsformidlere har et praktisk kendskab til arbejdsmarkedet samt forpligtes til at gennemgå kurser i arbejdsformidlings- og socialkundskab. Arbejdsformidlingskontorerne og disses afdelingskontorer får stillet juridisk, social og anden ekspertbistand til rådighed fra amtsrådet til sikring af, at de arbejdssøgende til enhver tid opnår fuld udnyttelse af den sociale lovgivnings muligheder.

Der skal ydes fuld erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, baseret på de senest offentliggjorte kvartalsstatistikker, og med bortfald af den eksisterende beløbsramme.

Hvis en arbejdsgiver nægter at ansætte anvist arbejdskraft, skal den anviste have en rimelig erstatning. Hvis en arbejdsgiver nægter at modtage anvist arbejdskraft, skal anvisningen stoppes til den pågældende arbejdsgiver for et nærmere fastsat tidsrum.

Anvisning, der medfører bopælsflytning eller skifteholdsarbejde, kan ikke finde sted mod den arbejdssøgendes vilje.

Gældende karantænebestemmelser i lovgivningen ophæves.

Der kan ikke anvises arbejde til mindre betaling end den, der er gælden-

de for det pågældende fagområde, baseret på de senest offentliggjorte kvartalsstatistikker.

Arbejdsgiverne må ikke have adgang til lister over arbejdssøgende.

Til afsnittet "Arbejdsformidlingen" er fremkommet følgende ændringsforslag:

Fra Ewald Christensen, SF's fagklub, Ålborg:

SF vil arbejde for kontrol og anvisning tilbage til fagbevægelsen ændres til:

SF vil arbejde for fagforeningernes overtagelse af arbejdsformidlingen.

12. UDDANNELSEN

SF vil arbejde for:

- afskaffelse af mesterlæren
- oprettelse af værkstedsskoler
- demokrati på uddannelsesstederne
- at folkeskolens elever under hele skoleforløbet får indsigt i arbejdsmarkedets forhold
- løbende ret til videre uddannelse

For alle unge indføres et uddannelsessystem, der sikrer, at man kan få en uddannelse på et niveau, der dækker den enkeltes behov. EFG-uddannelserne udbygges, således at de får den form, som de var tiltænkt fra starten, nemlig som en erhvervsgymnasial uddannelse. Vigtigheden af en sådan uddannelsesform er, at der sikres mulighed for under hele uddannelsesforløbet dels at skifte faggruppe, men også at gå fra f.eks. gymnasiet over til en faglig uddannelse og tilbage igen. Derigennem opnås en reel mulighed for at sikre ungdommen en uddannelse med indhold. Endvidere må EFG-uddannelserne udbygges i den oprindelige stigningstakt for at sikre, at alle kan få en praktikolads, og mesterlæren afskaffes. Der er væsentligt, at lønnen på basisåret genindføres.

På længere sigt bør der for alle uddannelsessøgende indføres en 100% pristalsreguleret uddannelsesløn, der kan dække de faktiske leveomkostninger og er ens for alle fag.

Værkstedsskoler spredes over hele landet, så uddannelsesmulighederne bliver ensartede, uanset hvor man bor, som det f.eks. er tilfældet med gymnasierne.

Alle, der arbejder eller undervises på skolerne, skal have del i beslutningerne. Dette sikres gennem valg til skoleråd efter princippet et menneske, en stemme. Samtidig skal der løbende holdes skolenøder.

Demokratiet på uddannelsesstedet skal sikre, at de uddannelsessøgende får en afgørende indflydelse på studieopholdet i basisuddannelsen. Desuden, at den uddannelsessøgende får afgørende indflydelse på valg af praktiksted og godkendelse af dette. Skolerådet skal således have ret til at fratage en arbejdsgiver retten til at have elever. Repræsentanter for uddannelsesstedernes styrende organer og faglærerne samt valgte tillidsrepræsentanter for de uddannelsessøgende skal forestå den løbende kontrol med de faglige uddannelser gennem nedsættelsen af landsdækkende udvalg. Disse udvalg skal have løbende kontakt med undervisningsministeriet og have påtaleret overfor minister og embedsmænd. Alle - uanset alder, køn eller social status - skal have reel mulighed for omskoling og efteruddannelse af faglig og almindelig karakter, som ikke kun omfatter småkurser indenfor lavtlønsområdet. I erkendelse af, at tre fjerdedel af den voksne befolkning ikke har haft mere end 7 års skolegang, bør der ydes denne gruppe særlige muligheder for supplerende uddannelse.

SF vil derfor arbejde for, at der sikres et system på arbejdsmarkedet, som giver obligatorisk ret til løbende at videreuddanne sig. Dette indebærer retten til at få den fornødne frihed samt forudsætter, at arbejdsgiverne finansierer ordningen.

13. INTERNATIONALT SAMARBEJDE

SF vil arbejde for:

- styrkelse af fagbevægelsen på internationalt plan
- internationalt samarbejde i bekæmpelsen af de multinationale selskaber
- hjælp og solidaritet med arbejderne i u-landene

Den industrielle og teknologiske udvikling, der finder sted med større og større hast, er en enorm udfordring for fagbevægelsen. Derfor slår gamle aktionsformer ikke længere til, fagbevægelsen i det enkelte land, vil ikke længere kunne klare sig alene, men må samarbejde og kæmpe i større fællesskab på internationalt plan.

Derfor må der udarbejdes en ny strategi for fagbevægelsen - en strategi udover de nationale grænser mod de verdensomspændende økonomiske kræfter. Vi oplever en omfattende strukturændring i kapitalismen - om få år vil mellem 2-300 multinationale selskaber kontrollere 80% af produktionen i den vestlige verden.

De store giganter spreder deres aktiviteter udover hele jordkloden - kender ingen form for nationalitet. De mere arbejdsintensive virksomheder investerer og udvikler sig i områder med lave lønninger - Sydøstasien

og Latinamerika. Men også andre ting spiller ind - reddere sejler under bekvemmelighedsflag for at spare på søfolkens hvre - man søger at placere sig i lande med fordelagtige skattesystemer eller i lande, hvor fagbevægelsen er svag. Hovedsagen for giganterne er, at de er med overalt. De er helt uberørte af menneskerettigheder, organisationsfrihed, social retfærdighed m.v. Den multinationale tilvækst er helt ligeglad med, hvilket regime det sker under - men helst der, hvor fagbevægelsens rettigheder er holdt nede på et minimum og lovgivningen ensidigt er til fordel for kapitalinteresserne.

Den faglige europæiske samarbejdsorganisation er et naturligt skridt i det regionale samarbejde. Dette samarbejde må dog ikke betyde, at fagbevægelserne i de rige lande er sig selv nok. Lever de ikke op til deres internationale forpligtelser overfor og solidaritet med u-landene, vil de blive opfattet som systempassere for det kapitalistiske samfund.

Målet for samarbejdet i fagbevægelsen i alle lande må være social tryghed, arbejde, frit valg af beskæftigelse, tryghed i beskæftigelsen og beskyttelse af liv og sundhed i al slags arbejde.

De fattige lande har først og fremmest brug for støtte i kampen for retten til at organisere sig og herunder faglig og juridisk bistand, men de har også i høj grad brug for økonomisk bistand.

Dansk fagbevægelse må arbejde aktivt for oprettelsen af en ny Internationale, der omfatter alle lande. Kun derigennem kan vi befri al verdens arbejdere fra undertrykkelse og tyranni.

Udover de 13 afsnit er der fra Udvalpet for tjenestemænd og funktionærer fremsendt et forslag til et afsnit, "Samling af Lønarbejderklassen".

Dette forslag bringes til debat her:

14. SAMLING AF LØNARBEJDERKLASSEN

SF vil arbejde for

- fri forhandlings- og aktionsret for alle
- ens ansættelses- og lønvilkår for alle, herunder afskaffelse af anciennitetstilæg
- ens pensionsordning for alle lønarbejdere
- ens ret til frihed med løn ved borerligt ombud, fagligt arbejde m.v.
- sikring af reel vtringsfrihed

I Danmark er der ca. 1,8 millioner lønarbejdere. Af disse er ca. 700.000 tjenestemænd og funktionærer, hvis løn-, ansættelses- og arbejdsvilkår er anderledes end de, der er almindelige for den øvrige lønarbejderklas-

se. De er fortrinsvis beskæftiget indenfor stat, amt, kommune og koncessionerede selskaber.

Gennem 60'erne og i begyndelsen af 70'erne forøgedes efterspørgslen på arbejdskraft til det private arbejdsmarked. Dette medførte at samfundet forsøgte, at opfylde befolkningens stadigt voksende behov for offentlige institutioner, f.eks. børneinstitutioner og ældreforsorg. Det offentlige var som følge heraf nødt til i nogen grad at blive lønførende, hvis den nødvendige arbejdskraft skulle skaffes. Denne lønforskel, samt den økonomiske krise og arbejdsløsheden var de højreorienterede ikke sene til at benytte sig af, og det lykkedes i et vist omfang højrefløjten at give store dele af befolkningen det indtryk, at de offentligt ansattes arbejde til dels var overflødigt og uden samfundsmæssig værdi.

Gennem spareforliget i 1973 startede forringelserne for de offentligt ansatte. Indkomstpoltikkens reallønsforringelser blev efterhånden så store, at det offentlige ikke længere var lønførende - tværtimod.

At være offentligt- eller privatansat funktionær betyder, at man nyder visse goder. Goder, der også burde være gældende for den øvrige lønarbejderklasse d.v.s. fastansættelse, pension, løn under sygdom, frihed med løn under borgerligt ombud, opsigelsesvarsler m.m.

De sidste års krisepolitik har bevirket, at funktionærer og tjenestemænd i højere grad føler sine interesser tilsidesat, og mere end tidligere indser nødvendigheden af at forsvare sine interesser gennem fælles kamp i gensidig solidaritet med den øvrige lønarbejderklasse. De private og offentligt ansatte funktionærer og tjenestemænd mærker også at den private kapital og statsmagten kaster krisens byrde over på lønarbejdernes skuldre.

I dag er der stor forskel i forhandlingsretten for offentligt- og privatansatte lønarbejdere, idet Finansministeren, indenfor statens områder, kan diktere resultatet af forhandlingerne, såfremt der ikke kan opnås enighed. Dette resultat vil få afsmittende virkning for de øvrige offentligt ansatte. SF kræver derfor frie og reelle forhandlinger med deraf følgende aktionsret - også for tjenestemænd.

For at fremme solidariteten mellem lønarbejderne er det vigtigt at alle bliver ansat på samme vilkår. Vi må derfor tage det bedste ud af de forskellige ansættelsesformer, vi kender idag, og kæmpe for at alle, såvel offentligt- som privatansatte lønarbejdere, får den samme tryghed i ansættelsen, samme mulighed for at føre lønkamp - herunder lige løn for lige arbejde. Som en konsekvens heraf må anciennitetstillægene afskaffes.

Tjenestemandens pensionsordning er reelt en del af lønnen. SF kræver ens lønforhold og pensionsordninger for alle, således at enhver pensio-

nist - uanset hidtidig profession - kan opretholde en rimelig levestandard.

Ved en række borgerlige ombud har offentligt ansatte tjenestemænd og funktionærer i dag den fordel, at de ikke lider økonomiske tab. Dette gode kræver SF udvidet til at gælde for alle lønarbejdere, såvel ved borgerligt ombud som faglige tillidshverv.

En del lønarbejdere føler sig i dag presset til at tilbageholde oplysninger, der burde komme til samfundets kendskab, af frvgt for represalier fra såvel offentlig som privat arbejdsgiver.

Der kan nævnes talrige eksempler på, hvordan magthaverne bevidst har krænket lønarbejdernes ytringsfrihed ved at straffe med afskedigelser, forflyttelser osv. SF vil kæmpe for, at Grundlovens bestemmelser om ytringsfrihed overholdes.

Målet er, at få samlet hele lønarbejderklassen, så vi i fællesskab kan forbedre vore arbejdsvilkår.

Fra Dan Kehlet, SF Århus syd, er fremkommet et forslag om forligsmandsloven, mægling, faglig voldgift m.m.

Forslaget kan ikke umiddelbart placeres under noget bestemt afsnit og bringes derfor her til debat:

1) Fortolkningsstrid underkastes mægling og faglig voldgift. Som fortolkningsstrid betragtes alene uenighed om, hvorledes udtrykkelige bestemmelser i overenskomsten skal forstås. Fortolkningsstrid må ikke føre til arbejdsstandsning. Vedrører striden ikke forståelsen af udtrykkelige bestemmelser i overenskomsten skal voldgiftsretten afvise behandling, medmindre parterne er enige om at lade sagen afgøre ved voldgift.

2) Spørgsmål om påstået overenskomstbrud behandles ved mægling og faglig voldgift. Overenskomstbrud må ikke føre til arbejdsstandsning fra modpartens side.

3) Interessestrid underkastes forhandling og mægling. Interessestrid må ikke føre til arbejdsstandsning før lokal forhandling og mægling har været forsøgt. En arbejdsstandsning skal varsles.

Hvis de lokale parter er enige kan forhandlinger optages på underorganisationsniveau. De lokale parter tager stilling til disse forhandlingers resultat.

4) Strid om hvorvidt der foreligger retstvist (fortolkningsstrid og overenskomstbrud) eller interessetvist afgøres ved faglig voldgift (evt. udvidet antal opmænd)

5) Når der er indgået en kollektiv overenskomst, kan der ikke så længe den er gældende etableres arbejdsstandsning med henblik på at ændre be-

stemmelser fastlagt i overenskomsten. I spørgsmål, som ikke er løst i overenskomsten, er der aktionsret. Arbejdsstandsning skal varsles og kan først etableres efter resultatløs forhandling og mægling.

6) Til mæglingsudvalget vælger hver af parterne samme antal medlemmer. Mæglingsudvalget skal træde sammen senest 3 dage efter begæring herom.

7) Til voldgiftsretten vælger hver af parterne 2 medlemmer plus i fællesskab en opmand (evt. flere). Kan der ikke opnås enighed om valg af opmand, udpeges denne af de mere omfattende organisationer i fællesskab. Voldgiftsretten skal træde sammen senest 6 dage efter begæring herom og afgive kendelse senest 3 dage efter sin sammentræden.

8) De fastlagte tidsfrister for mægling og voldgift skal overholdes. Obstruerer en af parterne disse tidsfrister, kan et fællesudvalg nedsat af hovedorganisationerne og med en dommer udpeget af Højesteret som formand idømme parten bod eller bestemme, at modpartens synspunkt skal gælde.

Forligsinstitutionen fungerer som en slags lynafleder for staten. Ved udsættelse af arbejdsstandsninger får regeringen tid til at forberede et indgreb. Hvis et mæglingsforslag forkastes, kan regeringen gribe ind og ophjæ det til lov med den begrundelse, at forslaget repræsenterer et "neutralt" standpunkt.

Statens og arbejdsplivernes interesse i at undgå strejker ses af forligsmændens beføjelser til at gribe ind i forhandlingerne, udsætte truende strejker, fremme centraliserede forhandlinger, sammenkæde mæglingsforslag og sætte dem til afstemning efter 35% reglen. Alt dette plus fælles udløbstid for overenskomsterne, omfattende fredspligt og regeringsindgreb har reelt ophævet streikeretten.

Hovedbestræbelsen for venstrefløjen i forbindelse med en revision af forligsmændsloven bør være at fjerne bestemmelser, der gør forligsmændene til statens repræsentanter og forudsætter et centraliseret forhandlings- og overenskomstsistem. Lovgivningen skal alene stille en rent mæglende instans til rådighed uden andre beføjelser end muligheden for at fremsætte mæglingsforslag, og lovgivningen skal forholde sig neutral i spørgsmålet om centrale kontra decentrale forhandlinger.

Med en mindretalsposition i arbejderbevægelsen er en neutral lovgivning på dette område det maksimale, venstrefløjen kan forvente at opnå selv i en situation med et arbejderflertal i folketinget. Det må så være op til alle venstreorienterede i deres fagforeninger og forbund at være murbrækkere for et decentraliseret forhandlings- og overenskomstsistem. Kravet om decentrale forhandlinger er udsprunget af ønsket om at give den enkelte indflydelse på sin egen arbejdstilværelse, at bringe løndannelsen i overensstemmelse med de faktiske muligheder de enkelte brancher og virksomheder afgiver, og at vanskeliggøre statslig indblanding i løn-

dannelsen.

1) Forligsmanden fratages retten til på eget initiativ eller på foranledning af en af parterne at gribe ind.

Forligsmanden skal alene kunne tiltræde forhandlinger om tilvejebringelse af overenskomster eller indkalde til nye forhandlinger efter resultatløse forhandlinger på foranledning af en fælles henvendelse fra begge parter.

2) Forligsmanden skal kun med begge parters samtykke kunne henlægge forhandlinger til et højere organisationsniveau.

3) Forligsmanden (mændene) fratages retten til som betingelse for sin mægling op til 2 gange at kunne kræve truende arbejdsstandsninger udsat. Forligsmanden skal alene med begge parters samtykke kunne udsætte truende arbejdsstandsninger i et nærmere aftalt tidsrum.

4) På såvel lønarbejderside som arbejdsgiverside træffes afgørelsen om organisationernes stilling til et mæglingsforslag i overensstemmelse med organisationernes vedtægtsbestemmelser.

Det er utidig indblanding fra statsmagts side at bestemme, efter hvilke regler fagorganisationerne skal stemme om mæglingsforslag. Forligsmandens sammenkædningsret betyder, at aktive forbund, der forkaster mæglingsforslaget, alligevel kan blive påtvunget dette på grund af afstemningen på andre forbundsområder. Sammen med sammenkædningsretten betyder 35% reglen på grund af den lave stemmeprocent ved urafstemninger, at det er meget vanskeligt at forkaste et mæglingsforslag. For at forkaste de sammenkædede mæglingsforslag kræves en så forfærdelig utilfredshed på alle overenskomstområder, at forkastelse er næsten umulig. Ovennævnte synspunkter kræver også visse ændringer i LO's love.

Følgende forslag til hovedprincipper for mæglingsregler kan f.eks. indgå i forbundenes forskellige landsoverenskomster.

Forslaget indebærer nedlæggelse af Arbejdsretten, afskaffelse af bodssystemet og reglen om at normen gælder på områder, hvor der ikke er aftalt mæglingsregler.

Forslaget sigter mod at indskrænke området for fortolkningstvist og indfører aktionsret i overenskomstperioden i spørgsmål, der ikke er løst i overenskomsten. Det er naturligt at fredspligten omfatter spørgsmål, man er nået til enighed om, men at lade fredspligten være næsten total, således at arbejderparten i overenskomstperioden må afstå fra at søge uafklarede spørgsmål løst, er da kun i arbejdsgivernes interesse. Gennem centraliserede forhandlinger, Forligsinstitutionen, fredspligten, Arbejdsretten og regeringsindgreb har Socialdemokratiet lammet de aktive folk på arbejdspladserne. Forslaget sigter også mod at fremme en hurtigere afgørelse ved mægling og voldgift, så arbejderparten ikke skal vente i ugevis og tvinges ud i strejker.

SF's Faglige Landsudvalg har blandt andet til opgave at få udbredt kendskabet til SF's faglige politik.

Det er klart, at et udvalg på 17 personer ikke kan klare denne opgave alene, der er også brug for din hjælp. Hvis du har mulighed for at uddele eller frenlægge materiale på din arbejdsplads eller i din fagforening beder vi dig udfylde nedenstående blanket:

NAVN: _____

ADRESSE: _____

POSTNr. _____ BY: _____

ARBEJDSPLADS: _____

FAG: _____

FAGFORENING: _____

EVT. AFDELING: _____

FAGLIGE TILLIDSMÆRKE: _____

ANTAL EKSEMPLARER (MINDEST 10) _____

Blanketten returneres til:

DET FAGLIGE LANDSUDVALG • CHRISTIANSBORG 1218 K.
TLF. 01 -11 66 00, lok. 4403

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk